

Sygn. akt KR VI R 86/22

DECYZJA nr KR VI R 86/22

Przewodniczący Komisji:

Członkowie Komisji:

z udziałem stron: Miasta Stołecznego Warszawa, U W v Warszawie,
C W i F , A S i B
S

na podstawie: art. 29 ust. 1 pkt 2 oraz art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795; dalej: ustawa z dnia 9 marca 2017 r.) w zw. z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572; dalej: k.p.a.) i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. oraz na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

orzeka:

1. uchylić decyzję Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 8 października 2013 r. nr 381/GK/DW/2013 w części, w jakiej odmówiono C W i R ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Dobrej 60, hip nr stanowiącej część działki ewidencyjnej nr w obrębie

2. umorzyć postępowanie administracyjne przed Prezydentem m.st. Warszawy w części dotyczącej C i R, w przedmiocie ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Dobrej 60, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr ' w obrębie z wniosku Z S z dnia 23 kwietnia 1948 r. o przyznanie prawa własności czasowej nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Dobrej 60, hip nr
3. w pozostałym zakresie utrzymać w mocy decyzję Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 8 października 2013 r. nr 381/GK/DW/2013.

UZASADNIENIE

I.

Przebieg postępowania administracyjnego przed Komisją.

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2022 r. sygn. akt KR VI R 86/22, Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja) na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawcze w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 8 października 2013 r. nr 381/GK/DW/2013, odmawiającej ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do części działki ewidencyjnej nr z obrębu , dla której prowadzona jest księga wieczysta nr , położonej w Warszawie przy ul. Dobrej (dawnej ul. Dobrej 60), hip nr

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2022 r. Komisja na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. zawiadomiła o wszczęciu postępowania rozpoznawczego właściwe organy oraz sądy. Nadto postanowieniem z tego samego dnia Komisja zwróciła się do Społecznej Rady o wydanie opinii w przedmiocie ww. decyzji.

Zawiadomieniem z dnia 16 listopada 2022 r. Komisja poinformowała strony o wszczęciu postępowania rozpoznawczego.

Powyższe postanowienia i zawiadomienie z dnia 16 listopada 2022 r. zostały ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 28 listopada 2022 r.

Zawiadomieniem z dnia 29 kwietnia 2025 r. Komisja dodatkowo poinformowała o wszczęciu postępowania rozpoznawczego strony: A S i B S. Zawiadomienie to zostało ogłoszone na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w zakładce Komisja Weryfikacyjna w dniu 29 kwietnia 2025 r.

Zawiadomieniem z dnia 2 czerwca 2025 r. poinformowano strony o zakończeniu postępowania rozpoznawczego oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie to zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 2 czerwca 2025 r.

W dniu 14 lipca 2025 r. wpłynęła opinia Społecznej Rady w przedmiocie ww. decyzji restrykcyjnej.

II.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości.

1.1. Dawna posesja hip nr _____ miała powierzchnię 7450,60 łokci kwadratowych i była położona w Warszawie przy ul. Dobrej. Według stanu prawnego na dzień 21 listopada 1945 r. składała się ona z dwóch niezależnych nieruchomości. Pierwsza z nich była położona przy dawnej ul. Dobrej 62 i miała powierzchnię ok. 4500 łokci kwadratowych. Druga obejmowała pozostałą część gruntu, a więc miała powierzchnię ok. 2950 łokci kwadratowych i była położona przy dawnej ul. Dobrej 60.

1.2. Na ww. posesji przy dawnej ul. Dobrej 60 przed wybuchem II Wojny Światowej znajdowały się 3 budynki. W wyniku działań wojennych zostały one całkowicie zniszczone – VII kategoria zniszczeń.

1.3. W skład nieruchomości przy dawnej ul. Dobrej 60 wchodzi obecnie m.in. pas gruntu o powierzchni 663 m², który stanowi część działki ew. nr _____ z obrębu _____, a położonej przy ul. Dobrej 56/66. Na terenie tym znajduje się budynek stanowiący część Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

1.4. Działka ew. nr _____ ma łączną powierzchnię 2057 m². W jej skład wchodzi tereny pochodzące z różnych, uprzednio istniejących nieruchomości. Jednakże brak jest wśród nich gruntów wywodzących się z dawnej posesji przy ul. Dobrej 62. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie prowadzi dla tej działki księgę wieczystą nr _____ i nie jest ona obciążona prawami osób trzecich.

1.5. Obecnie właścicielem działki ew. nr _____ jest U _____ W _____ w Warszawie. Początkowo podmiot ten był użytkownikiem wieczystym tego gruntu na podstawie decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Warszawie z dnia 14 kwietnia 1993 r. Nr 219/93, ustanawiającej przedmiotowe prawo do działek ew. nr: _____ z obrębu _____

, a położonych przy ul. Dobrej 56. Następnie w wyniku zmian w ewidencji gruntów w latach 1993 - 1994 r. zostały one w pierw połączone z innymi działkami ewidencyjnymi w jedną, oznaczoną numerem ewidencyjnym , którą z kolei podzielono na 3 działki o numerach:

Oświadczeniem z dnia 29 czerwca 1994 r. Rep. A nr . złożonym w imieniu Skarbu Państwa, Zastępcą Kierownika Urzędu Rejonowego w Warszawie potwierdził ustanowienie na rzecz U prawa użytkowania wieczystego w stosunku do nowoutworzonej działki ew. nr . Z kolei, decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 14 kwietnia 2009 r. Nr potwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 1 września 2005 r. przez U t nieodpłatnie prawa własności gruntu stanowiącego działkę ew. nr

2. Dawni właściciele nieruchomości.

2.1. Zgodnie z zaświadczeniem Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie z dnia 17 września 2003 r., , stosownie do treści działu II księgi hip nr , właścicielami hipotecznymi nieruchomości położonej przy ul. Dobra 60 byli E N: i H N. w częściach równych niepodzielnie. Jak wynika z treści tej księgi, nie żyli oni na dzień 21 listopada 1945 r., lecz znaną była wówczas ich następczyni prawna - Z . S

2.2. Z kolei, zgodnie z treścią ww. zaświadczenia, wyłącznym właścicielem nieruchomości przy dawnej ul. Dobrej 62 był C R W .

3. Spadkobranie po E N i H N

3.1. Według zastrzeżenia z wniosku nr z dnia 7 grudnia 1943 r., a znajdującego się w księdze umów księgi hip nr postępowanie spadkowe po H N zostało zakończone w dniu 6 grudnia 1942 r. Pozostawiony po niej spadek przeszedł zaś w całości z mocy prawa na E N .

3.2. Spadek po E N przeszedł w całości na Z . S na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 12 kwietnia 1942 r. Został on ogłoszony przez wiceprezesa Sądu Okręgowego w Warszawie w dniu 19 marca 1943 r., a następnie przesłany na przechowanie notariuszowi J . Z .

3.3. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 21 sierpnia 1975 r. sygn. akt stwierdzono, że spadek po Z . S nabył A . S w całości.

3.4. Na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 25 kwietnia 2023 r. Rep. A nr _____ spadek po A _____ S _____ nabyła J _____ S _____ w całości z dobrodziejstwem inwentarza.

3.5. Na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 25 kwietnia 2023 r. Rep. A nr _____ spadek po J _____ S _____ nabyła córka B _____ S _____ w 1/2 części i syn A _____ S _____ w 1/2 części.

4. C _____ R _____ W _____ i jego ewentualni następcy prawni.

4.1. W bliżej nieustalonej dacie przed dniem 31 grudnia 1940 r. C _____ R _____ W _____ połączył się z C _____ W _____ W rezultacie tego powstał C _____ R _____ i W _____ w Warszawie.

4.2. W bliżej nieustalonej dacie przed 1 września 1948 r. C _____ R _____ i W _____ w Warszawie został postawiony w stan likwidacji.

4.3. W dniu 1 września 1948 r. sporządzono protokół zdawczo-odbiorczy, w którego treści stwierdzono, że C _____ R _____ i W _____ w Warszawie został rozwiązany, a w zw. z tym powołano jego likwidatora. Majątek i akta tego C _____ zostały zaś „przekazane i przejęte” przez C _____ W _____ w Warszawie. W załączniku nr 1, stanowiącym wykaz przekazanego majątku nieruchomego, wymieniono m.in. nieruchomość przy ul. Dobrej 62, hip. nr _____ a mającą stanowić jego część.

4.4. W dniu 19 marca 1988 r. W _____ Z _____ W _____ podjęło uchwałę o wznowieniu działalności C _____ W _____ . Podmiot ten został wpisany do Rejestru Handlowego w dniu 12 maja 1988 r., a obecnie jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego. W 2007 r. zmienił on nazwę na C _____ W _____ i R _____ .

5. Objęcie gruntów i złożenie wniosków dekretowych.

5.1. Objęcie przez gminę obu nieruchomości położonych odpowiednio przy ul. Dobrej 60 i 62 nastąpiło w dniu 23 stycznia 1948 r., tj. z dniem ukazania się ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Nr 3 Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy. W jego treści potraktowano obie posesje oddzielnie, wskazując, że należą one do różnych podmiotów. W związku z tym termin do złożenia wniosków dekretowych w tym zakresie upływał w dniu 23 lipca 1948 r.

5.2. W dniu 23 kwietnia 1948 r. Z S złożyła wniosek o przyznanie wyłącznie jej prawa własności czasowej do nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Dobrej 60. Wnioskiem tym nie objęto posesji położonej przy ul. Dobrej 62.

5.3. W dniu 25 października 1948 r. wpłynął wniosek C W w Warszawie z dnia 13 października 1948 r. o przyznanie wyłącznie mu prawa własności czasowej nieruchomości przy ul. Dobrej 62. Podkreślając, że obowiązujący w tym zakresie termin upłynął w dniu 23 lipca 1948 r., zwrócono się o jego przywrócenie. Wskazano, że niedochowanie go nastąpiło z przyczyn od C niezależnych. Wnioskiem tym nie objęto posesji przy ul. Dobrej 60.

6. Postępowanie dekretowe.

6.1. Orzeczeniem administracyjnym z dnia 1 lutego 1949 r. Ldz. WPB/5652/48/P Prezydent m.st. Warszawy załatwił odmownie podanie C W w Warszawie o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przyznanie prawa własności czasowej do nieruchomości przy ul. Dobrej 62. W jego uzasadnieniu wskazano, że termin ten upłynął w dniu 23 lipca 1948 r. Nadto przedmiotowy teren został przeznaczony pod budynki i urządzenia użyteczności publicznej.

6.2. Decyzją z dnia 8 października 2013 r. nr 381/GK/DW/2013, Prezydent m.st. Warszawy odmówił A S oraz C W i R ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości przy ul. Dobrej 60, hip nr stanowiącej część działki ewidencyjnej nr w obrębie

6.3. W jej uzasadnieniu wskazano, że z zaświadczenia Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie z dnia 17 września 2003 r. wynika, iż tytuł własności nieruchomości hip nr uregulowany był na rzecz C R W (później C R i W w Warszawie) i Z S. Posesja ta miała dwa numery policyjne, tj. ul. Dobra 60 i 62. Protokół zdawczo – odbiorczy sporządzony w dniu 1 września 1948 r. wskazywał, że majątek i akta rozwiązanego C R W, w Warszawie przekazane zostały C W w Warszawie. Załącznik nr 1, stanowiący wykaz majątku nieruchomego, stwierdzał z kolei, że nieruchomość przy ul. Dobrej 62 hip nr była elementem majątku zlikwidowanego C. Wywodzono, iż w dniu 23 kwietnia 1948 r. Z S złożyła wniosek o przyznanie jej prawa własności czasowej do nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Dobrej 60 hip nr. Nieruchomość ta miała zaś spełniać warunki określone w art. 7 ust. 2

dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. Jednakże zachodziła inna przesłanka uniemożliwiająca ustanowienie do niej prawa użytkowania wieczystego. Otóż dawna nieruchomości hip. nr _____ stanowiła m.in. część dz. ew. nr _____, której właścicielem jest U _____ W _____ w Warszawie. W związku zaś z przejściem prawa własności tej działki na U _____ nie jest możliwym ustanowienie prawa użytkowania wieczystego na rzecz następców prawnych poprzednich właścicieli. Pomimo więc spełnienia przez nieruchomości przesłanek określonych w art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r., prawo własności przysługujące U _____ stanowiło negatywną przesłankę do pozytywnego rozpatrzenia wniosku dekretowego.

7. Zgromadzony materiał dowodowy.

Powyższy stan faktyczny Komisja ustaliła na podstawie: akt sprawy KR VI R 86/22 (3 tomy, akt dot. nieruchomości przy ul. Dobrej 60 i 62 wypożyczonych przez Sąd Apelacyjny w Warszawie (10 tomów), kopii akt dot. ul. Dobrej 60 przekazanej przez m.st. Warszawa (1 tom), kopii akt: KW nr _____ (1 tom), KW nr _____ (1 tom), KW nr _____ (1 tom), kopii akt _____ Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie (1 tom), akt przekazanych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii dot. ul. Dobrej 60 i 62 (1 tom), kopii akt księgi hip nr _____ (1 tom) oraz kopii akt KRS nr _____ (6 tomów).

III.

Po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

1. Przedmiot postępowania dekretowego.

1.1. Jak wynika z decyzji z dnia 8 października 2013 r. nr 381/GK/DW/2013, Prezydent m.st. Warszawy odmówił ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości przy ul. Dobrej 60, hip nr _____, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr _____ w obrębie _____.

W jej treści nie określono jednak dokładnie, jakiego gruntu dotyczyło to rozstrzygnięcie – nie wskazano jego powierzchni, ani nie odwołano się do mapy określającej jego dokładne położenie. Jednocześnie do akt sprawy przedłożono szereg opinii geodezyjnych dotyczących tego zagadnienia. Dowody te, jakkolwiek różniły się co do wymiarów poszczególnych powierzchni będących ich przedmiotem, za każdym razem w sposób jednorodny przedstawiały wzajemne położenie: nieruchomości składających się na dawny hip nr _____ oraz obecnie

istniejących na tym terenie działek ewidencyjnych. Otóż przedmiotowe dokumenty wskazywały jednoznacznie, że w skład obecnie istniejącej działki ew. nr [redacted] wchodzi wyłącznie jeden fragment dawnej posesji przy ul. Dobrej 60 o pow. ponad 600 m². Działka ta nie obejmuje jednak gruntów uprzednio położonych przy ul. Dobrej 62. Biorąc zaś pod uwagę treść sentencji decyzji reprivatyzacyjnej, Komisja uznała, że właśnie ta część działki ew. nr [redacted] była jej przedmiotem.

1.2. Jednakże powyższe ustalenie wymagało doprecyzowania w kwestii wymiaru ww. fragmentu działki ew. nr [redacted]. W tym względzie Komisja odwołała się do opinii geodezyjnej z dnia 8 grudnia 2020 r., dotyczącej nieruchomości hip. nr [redacted] a sporządzonej na zlecenie m.st. Warszawy przez geodetę uprawnionego A [redacted] K [redacted] (k. 395-400, t. II akt KR VI R 86/22 oraz kopia akt dot. ul. Dobrej 60 przekazana przez m.st. Warszawa). Wynikło to z trzech powodów. Po pierwsze, dowód ten został sporządzony najpóźniej, a więc w oparciu o całokształt materiału dowodowego. Po drugie, biegła wskazała, że w uprzednio sporządzonych opracowaniach określono granice opiniowanej nieruchomości metodą digitalizacji ekranowej, która jest obciążona błędem kalibracji, w związku z czym w tych opracowaniach opisano różne powierzchnie przedmiotowej nieruchomości. Po trzecie, opinia ta jest: stanowcza, logiczna, wewnętrznie niesprzeczna, a tym samym przekonująca. Na tej zaś podstawie ustalono, iż ww. część posesji przy ul. Dobrej 60, a tym samym przedmiot rozstrzygnięcia objętego decyzją reprivatyzacyjną ma powierzchnię 0,0663 ha, tj. 663 m².

2. Naruszenie prawa poprzez uznanie C [redacted] W [redacted] i R [redacted] za stronę postępowania.

2.1. Na podstawie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 279; dalej: dekret z dnia 26 października 1945 r.) dotychczasowy właściciel gruntu, prawni następcy właściciela, będący w posiadaniu gruntu, lub osoby prawa jego reprezentujące, a jeżeli chodzi o grunty oddane na podstawie obowiązujących przepisów w zarząd i użytkowanie - użytkownicy gruntu mogą w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia w posiadanie gruntu przez gminę zgłosić wniosek o przyznanie na tym gruncie jego dotychczasowemu właścicielowi prawa wieczystej dzierżawy z czynszem symbolicznym lub prawa zabudowy za opłatą symboliczną.

Gmina uwzględni wniosek, jeżeli korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, a jeżeli chodzi o osoby prawne - ponadto, gdy użytkowanie gruntu zgodnie z jego przeznaczeniem w myśl planu zabudowania nie pozostaje w sprzeczności z zadaniami ustawowymi lub statutowymi tej osoby prawnej (art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r.).

Procesowym dopełnieniem ww. przepisów jest art. 28 k.p.a., w myśl którego stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Z treści art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. wynika, że w postępowaniu z wniosku dekretowego o przyznanie prawa do gruntu stroną jest dotychczasowy właściciel lub jego następcy prawni, zaś gmina - właściciel gruntu - rozstrzyga o losach tego wniosku. Inne podmioty mogłyby być stronami tylko wówczas, gdyby wykazały się tytułem prawnorzeczowym do gruntu, będącego przedmiotem wniosku byłego właściciela (por. wyroki NSA z 8.02.2007 r. I OSK 1110/06 i z 28.01.2011 r. I OSK 1214/10).

2.2. Na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

Brak interesu prawnego musi prowadzić do rozstrzygnięcia natury wyłącznie procesowej, tzn. do umorzenia postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. Jak już to niejednokrotnie stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w swoich orzeczeniach brak interesu prawnego po stronie podmiotu wszczynającego postępowanie stanowi o braku jednego z koniecznych elementów stosunku administracyjnoprawnego (sprawa kwalifikująca się do rozstrzygnięcia, właściwy organ do jej załatwienia i strona postępowania żądająca od organu określonego, znajdującego podstawę prawną działania) tu – elementu podmiotowego, co prowadzić będzie do umorzenia postępowania jako bezprzedmiotowego (por. wyrok NSA z 24.05.2001 r. IV S.A. 599/99 i z 3.10.2005 r. II GSK 195/05 oraz wyrok WSA w Warszawie z 25.08.2020 r. VI SA/Wa 7/20).

Generalne zasady oceny zebranych w toku postępowania administracyjnego dowodów, ustalania na ich podstawie stanu faktycznego oraz argumentacji wyciąganych w ten sposób wniosków określają przy tym art. 7, 77 § 1, 80 i 107 § 3 k.p.a. Ocena dowodów, aby nie przerodziła się w samowolę musi być zaś dokonana zgodnie z normami prawa procesowego oraz z zachowaniem reguł tej oceny:

- po pierwsze - opierać się należy na materiale dowodowym zebranym przez organ, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w przepisach prawa,
- po drugie - ocena powinna być oparta na wszechstronnej ocenie całokształtu materiału dowodowego,
- po trzecie - organ powinien dokonać oceny znaczenia i wartości dowodów dla toczącej się sprawy, z zastrzeżeniem ograniczeń dotyczących dokumentów urzędowych, które mają na podstawie art. 76 § 1 k.p.a. szczególną moc dowodową. Organ może odmówić wiary

określonym dowodom, jednakże dopiero po wszechstronnym ich rozpatrzeniu, wyjaśniając przyczyny takiej ich oceny,

- po czwarte - rozumowanie, w wyniku którego organ ustala istnienie okoliczności faktycznych, powinno być zgodne z prawidłami logiki (por. wyrok WSA w Warszawie z 8.08.2006 r. IV SA/Wa 774/06).

2.3. Analizując akta niniejszej sprawy, Komisja zwróciła przy tym uwagę na fakt, iż na dzień 21 listopada 1945 r., tj. dzień wejścia w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r., grunt objęty hipoteką nr składał się z dwóch oddzielnych nieruchomości – położonych odpowiednio przy ul. Dobrej 60 i 62. Właścicielem pierwszej z nich była Z S natomiast drugiej C R W (C R i W w Warszawie). Wskazywały zaś na to jednoznacznie:

-znajdujące się w aktach miejskich zaświadczenia sądowe (k. 4 teczki „Dobra 60”, k. 2 teczki „Dobra 62 – kopie akt własnościowych”, zaświadczenia z dnia 17 września 2003 r. L.dz.

 znajdujące się w teczce „7221//W/C/S/162/02 Dobra 60”, na które bezpośrednio powołano się w decyzji z dnia 8 października 2013 r.),

-treść działów I i II ww. księgi hipotecznej,

-dołączone do niej odpisy aktów notarialnych, w szczególności z dnia 24 września 1925 r. Rep. Nr oraz z dnia 9 października 1926 r. Rep. Nr

Co wymaga podkreślenia, obowiązujący wówczas stan prawny – art. 15 zd. 5 prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości, o przywilejach i hipotekach z dnia 26 kwietnia 1918 r., w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 kwietnia 1928 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu przepisów hipotecznych obowiązujących na obszarach, na których obowiązuje rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziemi Wschodnich z dnia 31 sierpnia 1919 r., dotyczące wprowadzenia ustroju hipotecznego (Dz. U. z 1928r. Nr 53 poz. 510) - dopuszczał tego rodzaju możliwość.

Jednocześnie w niniejszej sprawie złożono dwa oddzielne wnioski dekretowe. Pierwszy wpłynął w dniu 23 kwietnia 1948 r., pochodził od Z S i dotyczył wyłącznie nieruchomości przy ul. Dobrej 60 (k. 1 teczki „Dobra 60”). Drugi opatrzony był zaś datą 13 października 1948 r., wpłynął w dniu 25 października 1948 r., złożony został przez C W w Warszawie oraz obejmował wyłącznie posesję przy ul. Dobrej 62 (k. 2 teczki „Dobra 62 – kopie akt własnościowych”).

Wobec powyższego Prezydent m.st. Warszawa powinien był prowadzić dwa odrębne postępowania dekretowe, w których stronami winni być oddzielnie spadkobiercy Z S oraz ewentualny następca prawny C R W i. Jednocześnie

podmioty te nie powinny być łącznie wymieniane w decyzjach reprivatyzacyjnych jako uprawnieni do uzyskania użytkowania wieczystego w stosunku do całej nieruchomości hipotecznej. Jeśli zaś omyłkowo prowadzonoby którekolwiek z tych postępowań w stosunku do następców wszystkich właścicieli hipotecznych, to wówczas winno być ono w odpowiedniej części umorzone jako bezprzedmiotowe.

Co wymaga podkreślenia, w niniejszej sprawie postępowanie dotyczyło ul. Dobrej 60, a więc wyłącznymi stronami, którym przysługiwało roszczenie dekretowe do tej posesji, byli spadkobiercy Z S Tym samym, wydając decyzję z dnia 8 października 2013 r. Prezydent m.st. Warszawy mógł skierować rozstrzygnięcie merytoryczne wyłącznie do tych osób. Natomiast C W i R mógł być wyłącznie adresatem orzeczenia w przedmiocie częściowego umorzenia postępowania. Wskazując zaś tę osobę prawną w decyzji reprivatyzacyjnej jako podmiot, któremu przynależało uprawnienie z art. 7 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. do gruntu przy ul. Dobrej 60, organ I instancji naruszył:

- art. 7, 77 § 1, 80 i 107 § 3 k.p.a., poprzez dokonanie niezgodnych z prawdą ustaleń faktycznych,

- art. 7 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. w zw. z art. 28 k.p.a., poprzez wydanie w stosunku do C W i R: rozstrzygnięcia merytorycznego o charakterze odmownym,

- art. 105 § 1 k.p.a., poprzez jego niezastosowanie i nieumorzenie ww. postępowania dekretowego w stosunku do C i.

Dodatkowe zagadnienie w tym zakresie stanowiło określenie, czy przedmiotowe naruszenia mogły zostać uznane za rażące w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Zgodnie bowiem z jego treścią organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która m.in. wydana została z rażącym naruszeniem prawa. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego podkreśla się zaś, że aby decyzja została dotknięta wadą przewidzianą przez art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., musi ona m.in. wywoływać skutki społeczno - gospodarcze niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności, tzn. w taki sposób, że nie jest możliwe zaakceptowanie decyzji jako aktu wydanego przez organ praworządne państwa (por. wyroki NSA z: 3.04.2009 r. II OSK 479/08, z 3.03.2020 r. II OSK 2173/18, oraz z 30.11.1999 r. V SA 876/99).

Jednocześnie wskazać należało, że w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której m.in:

-uchyla decyzję reprivatyzacyjną w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo, uchylając tę decyzję, umarza postępowanie w całości albo w części (art. 29 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.),

-stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych (art. 29 ust. 1 pkt. 3a ustawy z dnia 9 marca 2017 r.).

Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-4 m.in. jeżeli:

-decyzja reprivatyzacyjna została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa (art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.),

-stwierdzono inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności jeżeli stroną postępowania o wydanie decyzji reprivatyzacyjnej była osoba, która nie była osobą uprawnioną w rozumieniu art. 7 ust. 1 dekretu, osobę uprawnioną reprezentował kurator ustanowiony dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, a nie było podstaw do jego ustanowienia, ustanowiono kuratora spadku działającego w imieniu osoby nieżyjącej lub z naruszeniem przepisów o dziedziczeniu, w tym przepisów dotyczących dziedziczenia spadków wakujących lub nieobjętych, lub stwierdzono naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy (art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 r.).

W tym względzie podkreślić należy, że organ I instancji, wydając decyzję z dnia 8 października 2013 r., nie ustanowił użytkownika wieczystego na rzecz C . Tym samym nie doprowadził do zaistnienia negatywnych skutków społecznych i gospodarczych w postaci: bezpodstawnego wzbogacenia się podmiotu do tego nieuprawnionego, zubożenia mienia państwowego, czy też ograniczenia lub utrudnienia funkcjonowania Biblioteki U .

W W omawianym zakresie nie doszło więc do spełnienia omawianej przesłanki z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Stwierdzona nieprawidłowość stanowiła zaś naruszenie art. 7, 77 § 1, 80 i 107 § 3 k.p.a., art. 7 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. w zw. z art. 28 k.p.a. oraz art. 105 § 1 k.p.a. w stopniu nie pozwalającym uznać go za rażące. Dlatego też Komisja nie była uprawniona do stwierdzenia częściowej lub całkowitej nieważności decyzji reprivatyzacyjnej (art. 29 ust. 1 pkt. 3a i art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.). W zaistniałym stanie rzeczy możliwym było wyłącznie uchylenie tego rozstrzygnięcia w zakresie, w jakim odmówiono C ustanowienia prawa użytkownika wieczystego części nieruchomości położonej przy ul. Dobrej 60, oraz stosowne do tego umorzenie postępowania

dekretowego prowadzonego przed organem I instancji, co też uczyniono w pkt 1 i 2 decyzji Komisji (art. 29 ust. 1 pkt. 2 i art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 r.).

2.4. Na marginesie powyższych rozważań należy zauważyć, że, wydając decyzję z dnia 8 października 2013 r., organ I instancji dopuścił się również innego naruszenia art. 7, 77 § 1, 80 i 107 § 3 k.p.a. Otóż w uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia wywodzono, że w sprawie generalnie zachodziły przesłanki do ustanowienia użytkowania wieczystego na rzecz C i R a jedyną przeszkodę w tym względzie stanowił fakt, iż U W stał się właścicielem działki ew. nr (decyzja Wojewody Mazowieckiego z dnia 14 kwietnia 2009 r. Nr). Stwierdzenia te nie są zgodne z prawidłowo ustalonym stanem faktycznym i prawnym niniejszej sprawy. Nawet bowiem gdyby nie doszło do przekształceń własnościowych w omawianym zakresie, to wówczas błędne uznanie C W i R za stronę niniejszego postępowania dekretowego stanowiło wystarczającą podstawę do jego umorzenia w części dotyczącej tego podmiotu. W rezultacie tego nawet w razie niedokonania uprzedniego rozdysponowania działką, C nie stałyby się beneficjentem decyzji reprivatyzacyjnej.

Do analogicznego wniosku prowadziła również niżej opisana okoliczność w postaci przekroczenia terminu zawitego.

2. Dodatkowe naruszenie.

2.1. Zdaniem Komisji nie bez znaczenia pozostawał również fakt, iż termin wskazany w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. jest terminem prawa materialnego - terminem zawitym (prekluzyjnym), a jego upływ powoduje wygaśnięcie roszczenia wskazanego w tym artykule (por. wyroki NSA z: 30 października 2009 r. I OSK 85/09 oraz z 14 grudnia 2012 r. I OSK 366/12, wyrok WSA w Warszawie z 6 października 2011 r. I SA/Wa 100/11). Nie mają więc w tym zakresie zastosowania przepisy kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące przywrócenia terminu ani też obowiązujące wcześniej przepisy rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym w zakresie przywrócenia terminu (Dz. U. Nr 36, poz. 341). Przywrócenie terminu prawa materialnego, jakim jest termin zawity, jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy taką możliwość przewidują przepisy określające dany termin. Regulacja dekretowa nie zawiera normy umożliwiającej przywrócenie omawianego terminu w określonych sytuacjach (por. wyrok NSA z 29 lutego 2012 r. I OSK 1977/10). Początkiem biegu terminu jest zaś dzień ogłoszenia o objęciu gruntu w posiadanie (por. wyrok WSA w Warszawie z 12 stycznia 2011 r. I SA/Wa 2143/10).

2.2. Skutki upływu terminu prawa materialnego należy rozpatrywać w kontekście zasady praworządności. Organ administracji publicznej, działając przed upływem terminu prawa materialnego, ma podstawę prawną do wydania decyzji administracyjnej, natomiast po upływie tego terminu podstawy prawnej nie ma, a więc decyzja wydana po upływie terminu jest decyzją wydaną bez podstawy prawnej. Upływ terminu prawa materialnego stanowi trwałą i nieusuwalną przeszkodę w kontynuacji postępowania administracyjnego, przesądzając o jego bezprzedmiotowości w rozumieniu art. 105 § 1 k.p.a. (por. wyrok NSA z 21 marca 2019 r. I OSK 4343/18). W razie uchybienia terminu materialnego, odnośnie do którego ustawodawca nie przewidział dopuszczalności jego przywrócenia, administracyjny stosunek materialnoprawny nie może być nawiązany, gdyż nie istnieje przedmiot postępowania administracyjnego. Oznacza to, że postępowanie nie może być wszczęte, a gdy jednak zostało wszczęte, musi zostać umorzone jako bezprzedmiotowe (por. B. Adamiak, J. Borkowski „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz”, wydawnictwo C.H. BECK Warszawa 2006 r., str. 327 oraz wyrok NSA z 21 września 2007 r. I OSK 602/07).

2.3. Ponownie podkreślić należy, że w niniejszej sprawie objęcie przez gminę nieruchomości położonych przy ul. Dobrej 60 i 62 nastąpiło w dniu 23 stycznia 1948 r., a terminy do złożenia wniosków dekretowych zakończyły się dniem 23 lipca 1948 r. Tymczasem tego rodzaju pismo C. i W. z dnia 13 października 1948 r. wpłynęło w dniu 25 października 1948 r., a więc po upływie przedziału czasu określonego przez art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 22 października 1945 r. Niewątpliwie więc nastąpiło jego przekroczenie. Bez znaczenia w tym zakresie pozostaje przy tym fakt, iż w dniu 23 kwietnia 1948 r., a więc w obowiązującym w tym zakresie przedziale czasu, to S. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa własności czasowej. Osoba ta i C. R. i W.

w Warszawie nie byli bowiem współwłaścicielami gruntów przy ul. Dobrej, lecz odrębnymi właścicielami oddzielnych nieruchomości. Zatem czynność prawna wnioskodawczyni nie oddziaływała w jakikolwiek sposób na prawa C. i nie była równoznaczna ze złożeniem przez niego skutecznego wniosku dekretowego.

3. Częściowe utrzymanie decyzji reprivatyzacyjnej w mocy.

3.1. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której m.in. utrzymuje w mocy decyzję reprivatyzacyjną.

Zwrot „utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję” ma charakter skrótu wyrażającego zasadę, że nowe, powtórne rozstrzygnięcie Komisji jest identyczne (pokrywa się) z

rozstrzygnięciem zawartym w decyzji organu, który wydał ostateczną decyzję reprivatyzacyjną (zobacz G. Łaszczyca, Cz. Martysz, A. Matan, Komentarz do artykułu 138 kodeksu postępowania administracyjnego w G. Łaszczyca, A. Martysz, A. Matan, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, tom II, wydanie II, Komentarz do artykułu 104–269, Warszawa 2007). Komisja wydaje decyzję o utrzymaniu w mocy decyzji organu, który wydał ostateczną decyzję reprivatyzacyjną, jeśli rozstrzygnięcie tego organu jest prawidłowe pod kątem nie tylko zgodności z prawem, ale także z punktu widzenia jego celowości i słuszności (por. wyrok NSA z 14.01.1993 r., SA/Wr 1384/92, CBOSA). Badanie sprawy z punktu widzenia celowości i słuszności wynika z faktu, że Komisja jest obowiązana rozstrzygać merytorycznie sprawę administracyjną.

3.2. W niniejszej sprawie Komisja zebrała cały wymagany materiał dowodowy pozwalający na ustalenie stanu faktycznego. Analiza dowodów nie pozwalała przy tym na przyjęcie, iż Prezydent m.st. Warszawy, wydając decyzję reprivatyzacyjną w zakresie, w jakim odmówiono A S ustanowienia na jego rzecz prawa użytkowania wieczystego, naruszył obowiązujący porządek prawny.

Dlatego też w tym względzie stanowisko organu I instancji było zasadne, a więc wystąpiły przesłanki do utrzymania w mocy omawianego rozstrzygnięcia (pkt. III decyzji Komisji).

4. Strony postępowania.

4.1. Zasadą jest, iż ustalenie interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym następuje w toku postępowania, przy zachowaniu reguł prawa obrony przyznanej przepisami prawa procesowego. Interes prawny ma strona (strony) postępowania reprivatyzacyjnego, ale również jednostki, których pozbawiono prawa do udziału w postępowaniu zwykłym oraz jednostki, których interes prawny wynika z następstwa prawnego, zarówno co do stron uczestniczących w postępowaniu, jak i pozbawionych tego udziału (por. wyrok NSA z 10 lutego 2009 r. sygn. akt I OSK 329/08).

Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 28 k.p.a. wskazać należy, że stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

4.2. Zgodnie z treścią art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja o wszczęciu postępowania rozpoznawczego zawiadamia m.st. Warszawę oraz pozostałe strony postępowania. Z treści cytowanego przepisu wynika, że stroną postępowania rozpoznawczego przed Komisją jest m.st. Warszawa reprezentowane przez Prezydenta m.st. Warszawy. Za

strony postępowania przyjęto również: U i W w Warszawie, C
W R A i S i B S

5. Konkluzja.

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności, Komisja orzekła jak na wstępie, na podstawie: art. 29 ust. 1 pkt 2 oraz art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 105 § 1 k.p.a. i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. oraz na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

Przewodniczący Komisji
Arkadiusz Myrcha

POUCZENIE:

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jana Kazimierza 10, 01-248 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2024 r. poz. 935; dalej: p.p.s.a.). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47 § 1 p.p.s.a.).

2. Zgodnie z art. 57 § 5 k.p.a. termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru; 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym; 4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej; 5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku; 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Zgodnie z art. 71 Prawa pocztowego Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej dokonał wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych w latach 2016–2025.

3. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

4. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane – na jej wniosek – prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawianiu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244

§ 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

5. Zgodnie z treścią art. 87 § 1 p.p.s.a. strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na decyzję Komisji. Wniosek ten należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie za pośrednictwem Komisji, w terminie siedmiu dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak winy w uchybieniu terminu. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności, której nie dokonała w terminie. Po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w przypadkach wyjątkowych.

6. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a., strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno-biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

7. Zgodnie z art. 38 ust. 4 ustawy, do zawiadomień i wezwań, o których mowa w art. 16 ust. 3 i 4, oraz do spraw określonych w art. 17b nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

8. Zgodnie z treścią art. 49b § 1 k.p.a., w przypadku zawiadomienia strony zgodnie z art. 49 § 1 lub art. 49a o decyzji lub postanowieniu, które podlega zaskarżeniu, na wniosek strony, organ, który wydał decyzję lub postanowienie, niezwłocznie, nie później niż w terminie trzech dni od dnia otrzymania wniosku, udostępnia stronie odpis decyzji lub postanowienia w sposób i formie określonych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje organ, nie umożliwiają udostępnienia w taki sposób lub takiej formie.

9. Stosownie do treści art. 39 a ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. od decyzji Komisji stronie nie przysługują przewidziane w odrębnych przepisach środki prawne wzruszenia decyzji dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

